

DEN ELEKTRONISKA STUDENTEXAMEN – REALÄMNEN

TIDSSCHEMA

Nämnden har beslutat om [ett tidsschema](#) enligt vilket digitaliseringen genomförs stegvis från och med examen hösten 2016. Tidsschemat är provspecifikt men proven i de olika lärokurserna i samma ämne kommer att digitaliseras samtidigt.

PROVETS LÄNGD OCH UPPGIFTERNAS INNEHÅLL

- Provet s längd är fortfarande **sex (6) timmar** i samtliga realämnen.
- Innehållen i proven bygger på [grunderna för gymnasiets läroplan](#).
- I proven utvecklas uppgifter som överskrider kursgränser och även ämnesgränser.
- Svaren får skisseras på klottpapper. Pappren skickas inte till nämnden.

TEKNIK SOM ANVÄNDS SAMT PROGRAMVAROR

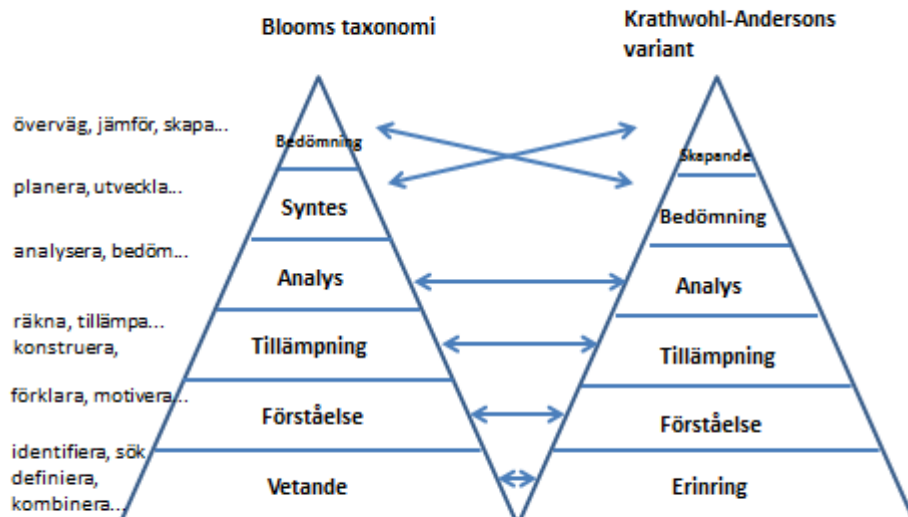
- Datatekniska kunskaper testas inte separat i studentprovet men en god behärskning av verktygen gör det naturligtvis lättare att avlägga provet.
- I samtliga ämnen förutsätts att examinand behärskar användningen av textbehandlingsprogrammet. Dessutom kan proven i olika ämnen också förutsätta behärskning av andra program som beskrivs separat per ämne.
- Det är viktigt att varje examinand i god tid redan under sina gymnasiestudier hittar lämpliga sätt att svara.
- Mer specifik information om teknik som används i provet finns i [anvisningen om anordnande av elektroniskt studentprov](#).

PROVENS STRUKTUR OCH UPPGIFTSTYPER PÅ ALLMÄN NIVÅ

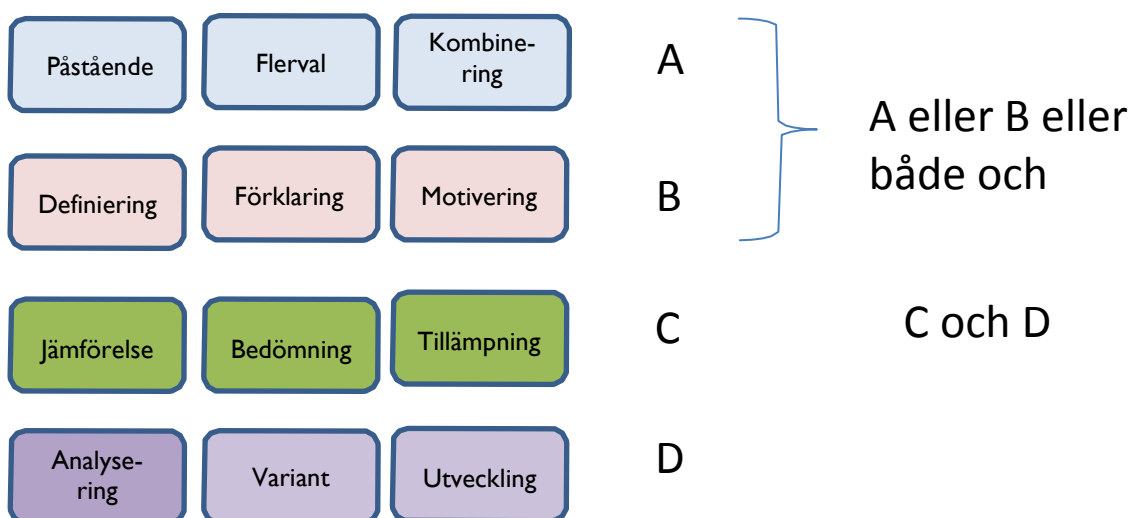
Målen som satts upp för lärandet ska kunna bedömas och mätas. Blooms taxonomi och dess variant (Krathwohl-Anderson) är ett välkänt sätt att analysera nivåerna för tillägnande av information som utgör målet för undervisningen.

Som hjälp vid beskrivning och bedömning av nivåerna kan man använda verb som beskriver målen.

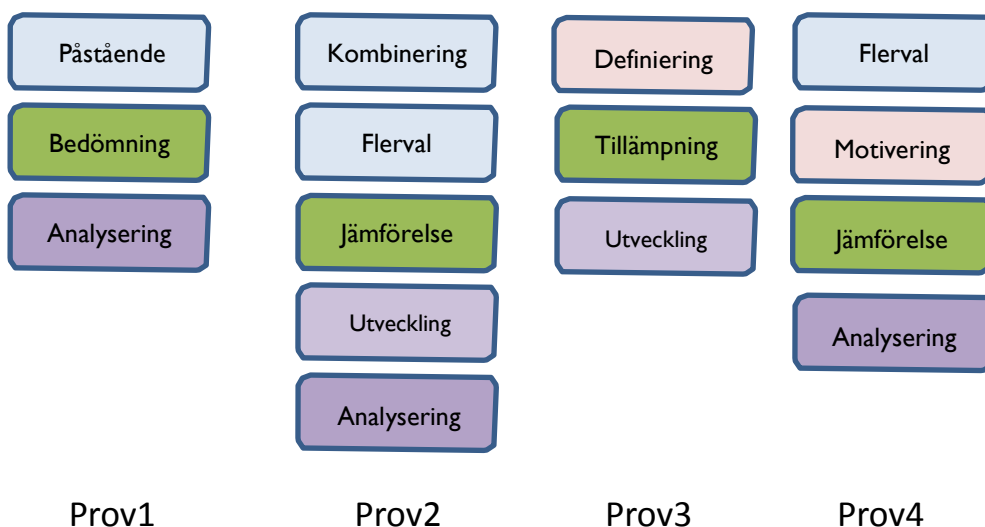

Strukturen av realämnesprovet kan beskrivas på det nämnda sättet där frågeformerna i uppgifterna tyder på vilken kompetensnivå som eftersträvas i uppgiften. Provets struktur byggs upp modulariskt i enlighet med det bifogade diagrammet. Antalet moduler kan variera vid olika provtillfällen och i proven i olika ämnen medan grundstrukturen och det sammanlagda poängantalet hålls konstant. Nedan anges exempel på olika möjligheter. I varje prov väljs en modul antingen på rad A eller rad B eller på båda raderna. Därutöver ska man alltid välja åtminstone en modul på raderna C och D. Det kan finnas valfrihet inom modulerna, till exempel valfria uppgifter att definiera eller tillämpa.

Exempel på provstrukturer

MAXIMIANTALET POÄNG I PROVET

Det maximala antalet poäng är 120 i alla prov i realämnen.

PROVMATERIAL

I ett elektroniskt prov kan mängden bakgrundsmaterial vara mera omfattande än i ett traditionellt prov. Materialet kan finnas inbäddat i uppgiften eller så kan man använda en annan slags tjänst som fungerar i en lokal provserver som material. Beroende på uppgiftstyp och läroämne kan man utöver texter också använda till exempel följande materialtyper och kombinationer av dessa som material:

Skrivna dokument <ul style="list-style-type: none"> • artikeldatabaser • texter	Audiovisuellt material <ul style="list-style-type: none"> • videor • animationer • simulationer • ljudfiler
Visuella material <ul style="list-style-type: none"> • diagram • kartor • bilder	Numeriskt material <ul style="list-style-type: none"> • tabeller • statistik • mättningsresultat

ÄMNESSPECIFIKA BESKRIVNINGAR

FYSIK – hösten 2018

Enligt grunderna för gymnasiets läroplan:

Fysiken är en empirisk naturvetenskap, inom vilken man försöker förstå och förklara naturens grundstruktur och -fenomen med hjälp av information som fås genom experiment. Målet är att kunna ställa upp allmängiltiga lagbundenheter och lägga fram dem i form av matematiska modeller.

De studerande skall lära sig att observera strukturer och fenomen i naturen utgående från sina tidigare erfarenheter och uppfattningar. De skall lära sig att bli medvetna om tidigare uppfattningar, ifrågasätta dem och förtydliga den egna världsbilden via nyinlärdd kunskap. De studerande skall lära sig att planera experiment tillsammans, diskutera information eller material som framställts experimentellt, hur detta skall bearbetas och uttryckas samt hur pålitligt det är. Gruppen lär sig på så sätt att dela med sig av ny kunskap.

I fysiken bedöms hur väl de studerande lärt sig att behärska och tillämpa det fysikaliska fakttainnehållet i de olika kurserna i grunderna för läroplanen speciellt med hjälp av matematiska modeller. I bedömningen skall också iaktas deras skicklighet i informationsteknik och experimentellt arbete samt utrönas hur väl andra nödvändiga färdigheter som stöder studier, som att beskriva fysikaliska problemlösningsprocesser, har utvecklats.

Elektroniskt studentprov i fysik

I fortsättningen är det möjligt att erbjuda följande som bakgrundsmaterial i fysik: mätningmaterial, ljud, bilder, videor och interaktiva simulationer.

Med hjälp av bakgrundsmaterialen och de övriga materialen kan man bidra till fysikens experimentella karaktär samt observationer och fysikaliska förklaringar av fenomen i den omgivande naturen.

Förteckningen över programvaror som används i fysikprovet kompletteras ännu stegvis men programvarorna kommer att vara kända minst tre år innan provet tas i bruk hösten 2018. Det är viktigt att examinanden bekantar sig med verktygen på förhand och övar sig att utarbeta svar.

KEMI – hösten 2018

Enligt grunderna för gymnasiets läroplan:

Syftet med undervisningen i kemi är att stödja utvecklingen av ett naturvetenskapligt tänkande och av en modern världsbild som en del av en mångsidig allmänbildning. Undervisningen skall gestalta kemin som en central naturvetenskap som strävar efter att undersöka och utveckla material, produkter, metoder och processer enligt principerna för en hållbar utveckling. Genom att undersöka olika ämnen, deras strukturer, egenskaper och reaktioner med andra ämnen skall de studerande lära sig att förstå vardagslivet, naturen och teknologin samt kemins betydelse för människans och naturens välbefinnande.

Karaktäristiskt för kemiundervisningen är att observera och undersöka egenskaper hos kemiska fenomen och ämnen med hjälp av experiment, att undersöka och förklara fenomen med hjälp av modeller och strukturer, att beskriva fenomen med kemins symbolspråk samt att konstruera modeller av kemiska fenomen och bearbeta dem matematiskt.

I bedömningen poängteras de studerandes förmåga att förstå och tillämpa kemiska fakta. Dessutom skall man bedöma deras förmåga att experimentellt söka fram och på olika sätt bearbeta information, det vill säga

- att göra observationer och att planera och genomföra mätningar och experiment*
- att använda redskap och kemikalier på ett tryggt sätt*
- att presentera resultaten både muntligt och skriftligt*
- att tolka och bedöma resultaten och ställa upp formler*
- att dra slutsatser och att tillämpa dem.*

Elektroniskt studentprov i kemi

I det elektroniska provet kan man utöver text och bilder också utnyttja videor, ljud och simulationer. Som material för en experimentell uppgift lämpar sig till exempel videoklipp som man ska göra observationer på. Molekylmodeller granskas med hjälp av videor eller lämpliga program. Mätningmaterialen kan vara mera omfattande än tidigare eftersom det går nästan lika snabbt att rita och granska kurvor med hjälp av datorn oavsett materialets omfattning. I det elektroniska provet behöver examinanden inte rita tabeller eller bilder på nytt utan de kan kompletteras lätt på skärmen.

Av examinanderna förutsätts även i fortsättningen en kemiskt exakt framställning. I det elektroniska provet behövs program för att kunna skriva strukturformler och reaktionsekvationer, producera och tolka kurvor, göra ritningar samt lösa beräkningsuppgifter. Examinanderna behöver tabellinformation i form av program, databaser eller filer. Den begränsade provtiden används för att bevisa kunskaperna i kemi och inte för att producera långa lösningar med hjälp av formeleditorn. Användningen av ett program för symbolisk matematik påskyndar arbetskrävande skeden i beräkningsuppgifter och traditionella formeleditorer kan kompletteras med nya editorer som är lätta att använda.

Vid utarbetandet av uppgifter tar man hänsyn till att examinanderna och lärarna håller på att vänja sig vid den nya provmiljön och de tekniska lösningarna under de första proven.

GEOGRAFI – hösten 2016

Enligt grunderna för gymnasiets läroplan:

I geografin undersöks hur den livlösa och levande naturen samt de system som människan har skapat utifrån den är uppbyggda och hur de fungerar. Undervisningen i geografi skall vägleda de studerande så att de blir medvetna om växelverkan mellan naturen och den mänskliga verksamheten och så att de ser världen som en föränderlig och kulturellt flerformig livsmiljö. I studierna i geografi integreras naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga element. Syftet med undervisningen är att de studerande skall bli kapabla att gestalta regionala miljöfrågor och kunna sträva efter lösningar i enlighet med principerna för en bärkraftig utveckling.

Undervisningen i geografi i gymnasiet skall hjälpa de studerande att förstå globala, regionala och lokala företeelser och problem och ge dem en inblick i hur problemen kan lösas. De studerande skall lära sig hur man med geografisk kunskap bättre kan se de faktorer som bidrar till att världen förändras. De skall lära sig att formulera motiverade åsikter, att ta ställning till de förändringar som pågår både nära inpå och i hela världen samt att medverka aktivt till att främja välståndet för naturen och människan.

I geografin bedöms hur förmågan att tänka geografiskt utvecklats visavi kunskaper och färdigheter. Bedömningen skall inriktas på behärsknigen av grundbegreppen, på skickligheten i att motivera geografiska påståenden och ställningstaganden samt på förmågan att se regionala samband. Vid bedömningen beaktas dessutom förmågan att tolka och bedöma geografiskt kunskapsstoff och att tillämpa geografisk kunskap i olika situationer. Färdigheter som skall bedömas är förmågan att analysera, behandla och lägga fram geografiska uppgifter såsom att läsa kartor och annan grafisk framställning samt förmågan att samarbeta.

Elektroniskt studentprov i geografi

I provet i geografi bedöms examinandens förmåga att betrakta samspel mellan naturmiljön och den mänskliga verksamheten på olika regionala nivåer, från en global nivå till en lokal nivå. Det elektroniska provet i geografi öppnar nya möjligheter till att mäta examinandens färdigheter att tolka olika slags material, förmåga att tillämpa och kritiskt bedöma geografisk information samt förmåga att utnyttja aktuell information i svaret. Även förmågan till grafisk presentation kan bedömas allt bättre.

Det elektroniska provet möjliggör en allt mångsidigare frågeställning än tidigare. Då kan till exempel kartor och annan geografisk information utnyttjas i en allt större utsträckning. I uppgifterna kan utnyttjas olika slags material, såsom kartor, bilder, diagram, videor, animationer, inspelningar, tabeller och olika mediekällor. I svaren kan förutsättas produktion av text, kartor, diagram och andra bilder samt tabeller. I provet används utöver textbehandlingsprogrammet också ett kalkylprogram, ett grafikprogram och en geodatatjänst som används med hjälp av webbläsaren.

BIOLOGI – våren 2018

Enligt grunderna för gymnasiets läroplan:

Biologi är en naturvetenskap som utforskar den levande naturens uppbyggnad, funktioner och växelverkan allt från molekyl- och cellnivå till biosfären. För biologin som vetenskap är det karakteristiskt att man når fram till ny kunskap genom observation och experiment. Biovetenskaperna är kunskapsområden som utvecklas snabbt och som kan tillämpas på många områden i samhället. Biologin förser oss med nya fakta om den levande naturens mångfald och om hur man kan främja en hållbar utveckling.

Syftet med undervisningen i biologi är att den studerande skall förstå hur den organiska världen är uppbyggd, hur den fungerar, hur den har utvecklats och kan se människan som en del av den. Det är viktigt att inse hur människan genom sin verksamhet påverkar miljön. Gymnasiets biologi skall även skapa en grund för att förstå de möjligheter som biovetenskaperna ger då det gäller att förbättra människosläktets, övriga organismers och ekosystemens välbefinnande.

I biologin bedöms de studerandes förmåga att behärska och använda centrala begrepp inom biologin samt att tillämpa biologisk kunskap. Vid bedömningen fästs uppmärksamhet vid de studerandes förmåga att förstå naturvetenskapliga lagbundenheter, orsak och inverkan, insikten om växelverkans betydelse samt helhetsuppfattningen.

Elektroniskt studentprov i biologi

De traditionella uppgiftstyperna, såsom essäer, definitionsuppgifter, kompletteringsuppgifter, materialuppgifter och aktuella uppgifter, korsningsuppgifter samt identifierings- och undersökningsorienterade uppgifter förblir kvar i uppgiftsurvalet.

Det elektroniska provet erbjuder nya möjligheter till att genomföra och besvara uppgifter. Dylika möjligheter är till exempel flervaluppgifter, videor, inspelningar och simulationer. Till exempel lösningen av uppgifter som bygger på mätningar och experimentell forskning kan i det nya provet förutsätta att man använder datorn för att rita kurvor och drar slutsatser utifrån de erhållna resultaten. Jämfört med provet i sin nuvarande form är det i det elektroniska provet inte nödvändigt att kopiera tabeller eller bilder utan de står färdiga på svarsunderlaget. På uppgifter som bygger på bilder får examinanderna göra nödvändiga anteckningar, och även teckningar är möjliga.

HÄLSOKUNSKAP – hösten 2017

Enligt grunderna för gymnasiet läroplan:

Hälsokunskap är ett läroämne som vilar på tvärvetenskaplig grund och vars syfte är att främja ett kunnande som stöder såväl hälsa som välbefinnande och trygghet. Detta kunnande kommer till uttryck i form av kognitiva, sociala, emotionella, funktionella och etiska färdigheter och i förmågan att leta reda på information. Till hälsokunskapen hör också förmågan att ta ansvar för sin egen och andras hälsa. I gymnasiet behandlas hälsa och sjukdom, hälsofrämjande samt förebyggande och vård av sjukdom ur individens, familjens, gemenskapens och samhällets synvinkel.

Hälsa kan ses som fysiskt, psykiskt och socialt arbets- och funktionsförmåga. I hälsokunskapen i gymnasiet behandlas företeelser med anknytning till hälsa och sjukdomar utgående från erfarenhet och forskning. Det är dessutom viktigt att resonera om olika värderingar kring hälsan.

Vid bedömningen betonas de studerandes förmåga att förstå och tillämpa fakta om hälsa och sjukdom. Uppmärksamhet fästs vid hur väl de studerande kan använda och kombinera information ur olika källor. Därtill bedöms deras förmåga att reflektera över etiska värderingar om hälsa och sjukdom och att motivera sitt sätt att sköta sin hälsa samt också deras förmåga att bedöma samhälleliga beslut om hälsa och sjukdom.

Elektroniskt studentprov i hälsokunskap

Syftet med provet i hälsokunskap är att utreda den studerandes förmåga till mångsidig informationshantering, självständigt kritiskt tänkande samt hantering av fakta och begrepp om ämnet. I provet betonas uppgifter som söker förklaringar och kräver att man drar slutsatser. De kräver att examinandens på ett mångsidigt sätt använder minneskunskaper som gäller hälsa, sjukdom, säkerhet, hälsofrämjande och förebyggande av sjukdomar samt den information som de uppgiftsspecifika materialen innehåller. Frågeställningar som kräver ett forskningsmässigt betraktelsesätt styr examinandens till exempel till att jämföra och kombinera, analysera och bedöma information eller till att skapa ny information.

Uppgifterna testar även examinandens färdigheter till problemlösning, tillämpning och tolkning av information, att dra motiverade slutsatser samt till etiskt resonemang. Användningen av material som utgångspunkt för uppgifterna kommer att öka.

HISTORIA – hösten 2017

Enligt grunderna för gymnasiet läroplan:

Undervisningen i historia i gymnasiet skall ge de studerande förutsättningar att förstå olika tidsperioders karaktär, problem och förändringsprocesser i vår tid och hjälpa dem att bilda sig en uppfattning om världen internationellt sett. Historia är ett läroämne som skapar en individuell, nationell och europeisk identitet.

Undervisningen utgår från historiens karaktär som vetenskapsgren och från grunderna för hur historisk kunskap uppstår. Därför bör man fästa uppmärksamhet vid hur historiska fakta analyseras och tolkas kritiskt och sträva efter att betrakta företeelserna ur olika perspektiv. Tid, förändring och kontinuitet samt orsakssammanhang utgör centrala historiska begrepp. I egenskap av ett läroämne där analys av förändringar betonas, skapar historien möjligheter att diskutera framtiden och att försöka bedöma vilka möjligheter den för med sig. Förhållandet mellan människan och miljön samt den mänskliga kulturens bredd, förståelse för kulturella olikheter och betydelsen av internationellt samförstånd skall betonas i undervisningen. Det egna landets förflutna bör granskas mot den världshistoriska bakgrunden.

Bedömningen av insikterna skall utgå från de färdigheter och tankesätt som är betecknande för historieämnet och från hur den studerande behärskar det centrala innehållet i lärokursen. Vid bedömningen skall speciell vikt fästas vid den studerandes förmåga att bygga upp väl strukturerade helheter, att skilja på väsentliga och oväsentliga fakta, att överblicka tidsförlopp och orsakssammanhang och att kritiskt bedöma historiska fenomen och källor.

Elektroniskt studentprov i historia

I det nya provet betonas allt mer förmågan att använda historia och tolka den samtida historiska diskussionen. Examinanden kan också krävas att producera även annat än bara text utifrån materialet som delas ut i provsituationen, såsom statistik och figurer.

I det första skedet kommer det inte att ske några stora principiella ändringar i historieprovets innehållsstruktur. Provets informationstillämpande karaktär betonas och materialuppgifterna blir mångsidigare. Provet och dess uppgiftstyper utvecklas mot ett mångsidigare håll, i synnerhet så att man i materialuppgifter kan använda allt mångsidigare material (bl.a. rörlig bild och ljud) som examinanderna förväntas kunna behandla sida vid sida och som helheter (t.ex. uppgifter som utgår ifrån att man jämför eller fastställer motsatser).

I mera krävande uppgifter förutsätts även mera djupgående kunskap som överskrider kursgränserna, förmåga att hantera omfattande helheter som består av historiska tidsperioder, göra tidsmässiga jämförelser och betrakta historiska företeelser ända fram till i dag. Frågeställningen i grunduppgifterna som bygger på material är mera begränsad.

PSYKOLOGI – våren 2017

Enligt grunderna för gymnasiets läroplan:

I egenskap av vetenskap som undersöker människans handlande skall psykologin ge de studerande förmåga att allsidigt iaktta och förstå människan och de faktorer som påverkar hennes beteende. Med hjälp av psykologisk kunskap och psykologiska begrepp kan de studerande personligen bli medvetna om och bearbeta psykologiska fenomen. Kunskaper och färdigheter i psykologi stöder självkänslan, självutvecklingen och det psykiska välbefinnandet. Psykologins dels empiriska, dels reflekterande grepp ger de studerande möjlighet att utveckla sitt kritiska tänkande.

De studerande får hjälp att inse sambandet mellan psykologisk kunskap och sociala, kulturella och aktuella frågor samt att förstå psykiska, biologiska och sociala faktorerers växelverkan och inbördes beroende.

Vid bedömningen fästs vikt vid sådan kunskap som tar sikte på en kognitivt högtstående förmåga. Förmåga att bearbeta information och behärska helheter i stället för upprepning av enskilda fakta betonas. De studerande skall visa att de har förstått det som de läst och kan tillämpa det inlärd.

Elektroniskt studentprov i psykologi

Det elektroniska provet gör det möjligt att man kan ge resultat av aktuella psykologiska undersökningar i form av tabeller, diagram eller hela allmänfattliga vetenskapliga artiklar till examinanderna för bedömning. I det elektroniska provet kan man också presentera mångsidiga material som bygger på text, ljud och videobild och som examinanden ska analysera i sitt svar. Utifrån materialen kan man beskriva och åskådliggöra psykologiskt intressanta frågor och utmana de studerande att insiktsfullt tillämpa den psykologiska information som de tillägnat sig även på fenomen som representerar omvärlden utanför läroböckerna.

Det elektroniska provet kan innehålla preciserade uppgifter som består av flera delar där svarsutrymmet är begränsat och där examinanden kan vara tvungen att namnge begrepp och ge korta förklaringar till förhållanden mellan saker och ting. I undersökningsuppgifterna kan examinanden ombes analysera forskningsresultat som uppges i form av figurer eller tabeller. Examinanderna kan även ombes utarbeta forskningsplaner med hjälp av till exempel på förhand strukturerade textfält som motsvarar de olika delarna i planen. Grunduppgifterna kan förutsätta en reflekterande granskning av ett psykologiskt fall eller fenomen utifrån den egna psykologiska kunskapen eller det angivna materialet. För att kunna bedöma hur djupgående examinanderna har tillägnat sig psykologisk information kommer det att finnas omfattande fördjupande uppgifter i det elektroniska provet. I dessa uppgifter ska examinanden analysera något mångfacetterat psykologiskt fenomen utifrån ett mera omfattande material eller jämföra perspektiv på fenomenet. I fortsättningen undersöks möjligheter att i framtiden använda digital teknologi för att simulera psykologiska tester.

SAMHÄLLSLÄRA – våren 2017

Enligt grunderna för gymnasiet läroplan:

Undervisningen i samhällslära syftar till att fördjupa de studerandes uppfattning om det omgivande samhället. Samhällets struktur och centrala företeelser, makt, ekonomi och medborgarinflytande granskas ur finländsk, europeisk och global synvinkel. Samhällsläran bygger på innehållet i samhällsvetenskaper och juridik. Den skall skapa förutsättningar för de studerande att aktivt och kritiskt undersöka aktuella företeelser och delta i samhällslik verksamhet.

Undervisningen skall utgå från centrala samhällsetiska värderingar som rättvisa och jämlikhet, socialt ansvar, respekt för mänskliga rättigheter, uppskattning av arbete och entreprenörskap samt ett aktivt medborgarskap.

Vid bedömningen av de studerandes insikter i samhällslära fästs vikt vid hur väl de behärskar lärokursens sakinnehåll och centrala begrepp och vid hur väl de kan uttrycka sina kunskaper strukturerat och kritiskt bedöma och tolka samhällsföreteelser samt verbal, numerisk och grafisk information i olika form. Dessa färdigheter bedöms i anslutning till kurserna med mångsidiga provuppgifter eller genom andra bedömningsmetoder.

Elektroniskt prov i samhällslära

Provet i samhällslära mäter även i den nya provmiljön fortfarande examinandens samhällsmässiga och rättsliga tänkande och kompetens i enlighet med grunderna för gymnasiet läroplan.

I det nya provet betonas allt mer förmågan att tolka samhällsstatistik, mediekällor och värdebundna samhällslik inlägg samt ställningstaganden och program.

Dessutom bedöms examinandens förmåga att bilda egna samhällslik åsikter och argument. Examinanden kan dessutom krävas att även producera annat än bara text utifrån materialet som delas ut i provsituationen, såsom statistik och figurer.

FILOSOFI – hösten 2016

Enligt grunderna för gymnasiets läroplan:

Det filosofiska tänkandet gäller hela verkligheten, det gestaltar världens mångfald och människans verksamhet i den. Filosofins särdrag ligger i dess sätt att strukturera problemen begreppsligt, rationellt och i diskuterande form. Studierna i filosofi i gymnasiet skall stöda elevernas individuella utveckling och främja den allmänna förmågan till inläring och reflektion som behövs i ett föränderligt och komplext samhälle. De temaområden som studeras i filosofin är nödvändiga för att man skall förstå kulturarvet och den nutida kulturen.

Undervisningen i filosofi främjar kreativt och självständigt tänkande. Filosofin erbjuder rikligt med utrymme för de studerande att utforma sin personliga uppfattning. Genom att sätt sig in i filosofiska grundfrågor på vilka det inte finns enkla svar lär de sig att utforma och motivera sina tankar och samtidigt att respektera andra väl grundade uppfattningar. Genom att tillsammans fundera över och diskutera invecklade frågor utvecklar de studerande självförtroendet; de börjar lita på sina egna möjligheter att lösa även svåra problem.

I filosofin bedöms med vilken framgång de studerande tillägnat sig begrepp och teorier samt hur väl de kan uttrycka egna filosofiska tankar. De studerandes förhållande till filosofiska frågor är individuellt men som grund för en filosofisk diskussion bör ligga tänkandets kognitiva dygder: kritik, konsekvens, entydighet och systematik.

Elektroniskt studentprov i filosofi

Utöver uppgifter att söka material möjliggör digitaliseringen av provet i filosofi åtminstone följande typer av uppgifter:

- Produktion av abstrakta modeller/begreppshierarkier eller presentationer av givna ämnen eller material (till exempel att bygga upp fyrfält, begreppskartor eller presentationer till meningsfulla och koherenta helheter).
- Uppgifter att identifiera, analysera och/eller tolka filosofiska frågor och/eller uppfattningar som bygger på audiovisuellt material (scen ur en film, intervju, debatt, undervisningsvideo e.d.).
- Strukturerade uppgifter som består av flera delar där man ska välja bland filosofiska åsikter. I det första skedet av en dylik uppgift ska examinanden bland angivna alternativ välja de uppfattningar som han eller hon anser som motiverade. Av dessa bildar programmet en helhetsuppfattning. I det andra skedet ska examinanden med egna ord förklara några med tanke på helhetsuppfattningen centrala termer som programmet väljer ut samt bedöma deras inbördes förhållanden (antalet tecken är begränsat).
- Argumentations-/debattuppgift.

LIVSÅSKÅDNINGSKUNSKAP – hösten 2017

Enligt grunderna för gymnasiet läroplan:

Livsåskådningskunskapen vilar på en tvärvetenskaplig grund. Förutom filosofi utnyttjar den humanistiska vetenskaper, samhällsvetenskaper och kulturvetenskaper. I livsåskådningskunskapen ses människorna som naturliga, medvetna och kulturella aktörer som skapar och reproducerar betydelser i inbördes växelverkan. Olika livsåskådningar och mänskliga handlingsätt skall ses som resultatet av en interaktion mellan individer, samfund och traditioner.

Livsåskådningskunskapen skall genom reflektion och samtal öka de studerandes allmänbildning beträffande kultur och livsåskådningar. Samtidigt utvecklas deras praktiska omdöme och känsla för situationen, deras etiska sinnelag och tolerans samt deras förmåga att diskutera, lyssna och uttrycka sig. En säkrare förmåga att se och bedöma olika livsåskådningar utgör nyckeln till ett gott liv både individuellt och socialt.

I livsåskådningskunskapen bedöms förutom hur de studerande tillägnat sig faktakunskaper hur deras förmåga att förstå livsåskådningsfrågor utvecklas och deras förmåga att uttrycka sig mångsidigt, skickligt och kreativt. Livsåskådningsfrågor är ofta personliga, men underlaget för reflektionerna kring dem utgörs av de intellektuella dygderna: kritiskt tänkande, konsekvens, entydighet och systematik. I bedömningen och beskrivningen av olika livsåskådningar, värderingar och föreställningar uppskattas tolerans samt förmågan att beakta olika synvinklar och andras synsätt.

Elektroniskt studentprov i livsåskådningskunskap

Utöver uppgifter att söka material möjliggör digitaliseringen av provet i livsåskådningskunskap åtminstone följande typer av uppgifter:

- Produktion av abstrakta modeller eller presentationer av givna ämnen eller material (till exempel att bygga upp fyrfält, begreppskartor eller presentationer till meningsfulla och koherenta helheter). Uppgifter att identifiera, analysera, tolka eller reflektera kring livsåskådningsfrågor och/eller -uppfattningar utifrån audiovisuellt material. Det elektroniska provet gör det dessutom möjligt att använda mera omfattande bildmaterial i olika uppgifter att identifiera, kombinera och analysera.
- Inlärningssteg som består av flera delar: en strukturerad uppgift att välja mellan olika livsåskådningar. I det första skedet av en dylik uppgift ska examinandan bland angivna alternativ välja de uppfattningar som han eller hon anser som motiverade. Av dessa bildar programmet en helhetsuppfattning. I det andra skedet ska examinandan med egna ord förklara några med tanke på helhetsuppfattningen centrala termer som programmet väljer ut samt bedöma deras inbördes förhållanden (antalet tecken är begränsat).
- Argumentations-/debattuppgift

RELIGION (Evangelisk-luthersk samt ortodox) – hösten 2017

Enligt grunderna för gymnasiets läroplan:

Den viktigaste uppgiften för undervisningen i religion är att fördjupa de studerandes förtroendet med den egna religionen och dess kulturarv samt med den livssyn och det etiska tänkandet som växer fram ur religionen. Med övriga religioner skall de bekanta sig utifrån religionernas egna utgångspunkter. I religionsundervisningen skall religionen granskas ur ett brett perspektiv som en del av kulturen och samhället och som en del av grupper och individers liv.

I religionsundervisningen skall olika synsätt och den enskildes övertygelse respekteras.

Religionsundervisningen skapar förutsättningar för att förstå olika religioner och att använda denna insikt för att analysera världsåskådningar, kultur och samhälle och till att främja kulturell växelverkan. I undervisningen utnyttjas religionernas egna källor, ny forskning och aktuellt material ur olika medier.

I religionsundervisningen skall bedömningen inriktas på hur väl de studerande kan tänka och uttrycka sig i religiösa termer, vilket innebär förmåga att jämföra, analysera och bedöma religioner och den växelverkan som sker mellan religionen, kulturen och samhället.

Elektroniskt studentprov i religion

Det elektroniska provet i religion öppnar nya möjligheter till att mäta examinandens färdigheter att tolka olika slags material, förmåga att tillämpa och kritiskt bedöma information om religion samt förmåga att utnyttja aktuell information i svaret.

Det elektroniska provet möjliggör en allt mångsidigare frågeställning än tidigare. Då kan man till exempel utnyttja bilder, mediekällor, kartor och statistik i en allt större utsträckning. Uppgiftshelheten består av s.k. korta uppgifter som kan vara till exempel flervalsuppgifter och påståenden eller uppgifter där man ska definiera begrepp. I de korta uppgifterna kan även olika slags material utnyttjas. De övriga uppgiftstyperna i provet är s.k. grunduppgifter som mångsidigt mäter examinandens religionskunskaper och s.k. omfattande uppgifter som förutsätter mera djupgående funderingar och hantering av helheter. Centralt i synnerhet i de omfattande uppgifterna är överskridning av kursgränser och integration i andra ämnen.